

GRIJPEN OF GEGREPEN WORDEN

Over *Het Liegend Konijn*, Jg. 13, nr. 1, april 2015

JOOST BAARS

Het recenseren van *Het liegend konijn* is eigenlijk een onmogelijke opgave. Want wat valt samensteller **Jozef Deleu** te verwijten? Hij maakt een blad waarin halfjaarlijks de stand van zaken in de Nederlandstalige poëzie zijn weerslag vindt in gedichten die nog niet eerder in bundels zijn gepubliceerd. En de stand van zaken is nu eenmaal de stand van zaken. Als ik dus constateer dat in het aprilnummer van dit jaar alleen maar blanke dichters staan, dan zou dat alleen te wijten zijn aan *HLK* als dat niet de stand van zaken in de Nederlandstalige poëzie zou zijn. Maar de Nederlandstalige poëzie is nu eenmaal in en in blank. En dus als zodanig correct weergegeven in het blad, volgens de missie die het zichzelf heeft gesteld.

Het is goed toeven in *HLK*. Soms is het bijna alsof de dichters met elkaar in gesprek gaan over wat poëzie is. Aly Freije dicht bijvoorbeeld: 'kijken is beeldspraak maken'. De dichter kijkt naar de werkelijkheid, en maakt er beelden van. Nee, zegt Eva Gerlach later. 'Het zien dat het gras er is is dat hetzelfde / als het zoetige van de grasspriet tussen je tanden? / Proef je het als je dit leest?' Kijken is niet beeldspraak maken. Alle spraak is beeldspraak. Wie echt wil zien, zal zijn taal juist moeten ledigen.

'Ik vrees dat deze nacht verlicht zal worden, / dat deuren en ramen zich openen en / dat honderden

ongenode gasten zullen arriveren' dicht Wim Brands, die met drie gedichten in *HLK* op het hoge niveau van zijn laatste bundel *'s Middags zwem ik in de Noordzee* doorgaat. Beeldspraak misschien, maar voor wat? Dat weten we nog niet, want de gasten zijn nog niet gearriveerd. Brands verbeeldt de werkelijkheid niet, hij nodigt haar in al haar ongenoodheid uit.

Maarten van der Graaff worstelt in 'Lijst met bedekkingen' met de 'modernistische poëtica's' van de 'ouwe kerels' van de hedendaagse poëzie. Volgens de modernisten is hij een 'warrige, oppervlakkige dichter'. Van der Graaff stelt dat zijn warrigheid en oppervlakkigheid door de modernistische poëtica's wordt 'bedekt'. Dan, Allen Ginsberg echoënd: 'Nederland, ik schrijf dit niet zomaar, /

ik zoek naar je dood en gemeenschap. / Ik zoek naar je waarheid en haat.' Van der Graaff ontledigt juist met zijn verwarring de toedekkingen van het vastberaden modernisme, om een werkelijkheid bloot te leggen waarop geen enkele beeldspraak past. Van der Graaff ontdekt.

Dat doet ook Sebastiene Postma, in uitermate originele gedichten, die me nieuwsgierig maken naar haar deze zomer bij Atlas Contact te verschijnen debuut. Gedichten rondom de trap: dat ding met treden, maar ook de Engelse trap, de vossenva. Gedichten vol politiek bewustzijn, waarbij de treden de treden op de sociaaleconomische trap zijn, maar ook de stappen in het verleggen van ethische grenzen, de stappen op de showtrap naar de roem, en ga zo maar door. De mogelijkheden zijn eindeloos. Kunstcriticus en dichter John Ruskin komt voor in 'Trap XXVII'. Omdat hij zich zijn leven lang met schaamhaarloos schilderen heeft beziggehouden, is hij niet in staat zijn vrouw van vlees en bloed te beminnen. 'Hij moest er haast van kotsen.' Dan beschrijft Postma hoe in een vossenva het lokaas onbereikbaar wordt gemaakt, en de trap van de val verborgen. Postma maakt de werkelijkheid een val waarin we onherroepelijk stappen en waaraan we niet kunnen ontkomen. In een ander gedicht: 'We kunnen niet ontsnappen. / Er is geen buiten.' Je kunt niet buiten de werkelijkheid gaan staan en de werkelijkheid vangen in kunst. Het is andersom: jij bent het die door de werkelijkheid gegrepen wordt.

Het Liegend Konijn

Jg. 13, nr. 1, april 2015

Van Halewyck, Leuven, 2015

252 p. / € 20,00